

Дневна хемеротека за 12.01.2016г.

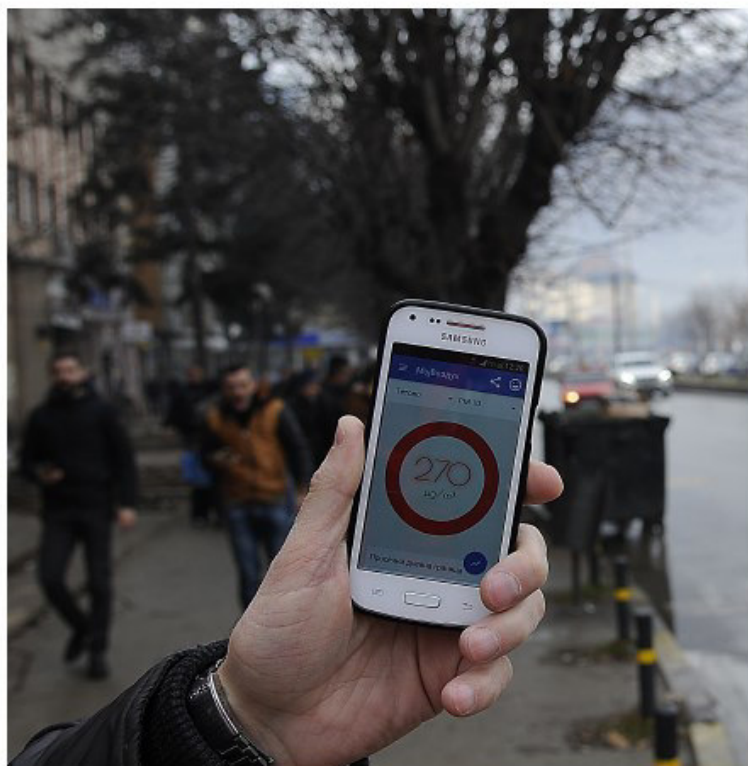
Дневник - Без работа останаа 1.200 луѓе, загадувањето на воздухот остана исто

Дневник

ONLINE

„ЈУГОХРОМ“ ЗАТВОРЕН БАДИЈАЛА?

БЕЗ РАБОТА ОСТАНАА 1.200 ЛУЃЕ, ЗАГАДУВАЊЕТО НА ВОЗДУХОТ ОСТАНА ИСТО

Речиси 1.200 луѓе останаа без работа поради затворањето на „Југохром“, а аерозагадувањето во Тетово и во Полошкиот регион остана речиси исто.

Со и без комбинатот од Јегуновце, каде што парчето леб го вадат жителите не само на ова и другите села под Шар Планина, туку и од поширокиот регион, па и жители на Скопје, податоците за загадувањето покажуваат во Тетово ниту еден ден во декември и јануари немало чист воздух. Секогаш бил неколкупати позагаден со ситните честички ПМ10, чија максимално дозволена среднодневна вредност е 50 микрограми на кубен метар воздух.

Нервозата поради затворениот комбинат на чиј огромен паркинг вчера возилата се броеја на прсти беше надвисната над Јегуновце, кое беше во густа магла. Таму сега на работа се само 30 луѓе, кои се задолжени за одржувањето на овој гигант. Мажи останати без работа ни велат дека така е од 31 декември наваму и оти повеќето од нив по празниците од вчера решиле да почнат да се пријавуваат во Заводот за вработување во Тетово.

Селото е потонато во магла и дишењето оди тешко. Ги прашуваме како се снаоѓаат со загадувањето и ни велат дека тоа не е ништо помало отколку додека работела печката на „Југохром“.

Република Македонија Министерство за животна средина и просторно планирање

- Цел живот живеаме овде. Не велам дека фабриката прашина не ни влегуваше и не ни ги полнеше собите дома, но дека загадувањето не е алармантно како што некој сака да прикаже доказ се големиот број жители на возраст од 80 и 90 години. Сите имаме бавчи и ако „Југохром“ беше толку страшен немаше треба да расте, а не да се раѓаат домати од по два килограма секој. Затоа се сомневаме за многу работи. Ни доаѓаа тука да протестираат со маски, а штом го затворија комбинатот од кој егзистираа 1.500 вработени и нивните семејства, сите веднаш заборавија на загадувањето. Во исто време тоа престана да биде тема и за медиумите – вели Бошко Трпевски, кој 15 години е без работа. Откако во ЕМО во Тетово станал технолошки вишок и самиот две години лебот го вадел во „Југохром“.

Никој од жителите на Јегуновце со кои разговараме не верува дека „Југохром“ е затворен поради загадувањето. Тазе отпуштените ни велат дека печката работела според сите нормативи, а некои од мештаните укажуваат дека зад сè стои некаква математика и оти цената на легурите на светскиот пазар никогаш не била пониска. Други укажуваат дека загадувањето останало исто иако по затворањето на комбинатот имало и снег и дожд и ветар и оти властите на Тетово треба да се справат со депонијата и палењето на отпадот во неа, а не да се извлекуваат со 20-ина километри оддалеченото Јегуновце.

Луѓето ги покажуваат пристигнатите сметки за струја за кои не знаат како ќе ги платат. Немаат никакво навестување дали комбинатот пак ќе биде отворен. Господ или изборите ќе го кажат тоа – кусо ни велат, но сите се согласни дека последиците се кобни за сите – еден по друг како домино ќе се урнат сите мали бизниси во тој крај.

- Овде Македонците живеат од „Југохром“ и од земјоделство, трето нема. Затоа фабриката мора да работи. Јасно е дека мора да стават филтри, бидејќи во селово веќе имаме 10-ина болни од малигни болести. Но, младите немаат никаква перспектива овде ако не работи „Југохром“ - вели еден од помладите жители на Јегуновце.

Во Тетово вчера немаше луѓе со маски, а и на стеблата на дрвјата ги немаше теглите со чист воздух што во декември ги поставуваа активистите од невладиниот сектор. Тешко се дише, воздухот мириса лошо, а кога ги прашуваме тетовци како се снаоѓаат, на смеа ни велат дека се извежбани.

- За цабе оставија толку луѓе без работа во „Југохром“, бидејќи во Тетово загадувањето е исто. Не е до фабриката, туку енормното загадување се должи пред сè на начинот на кој се ложи и на сообраќајот во кој се задушува градов. Живеев во САД и никаде нема такво загадување на мало место, ушто повеќе што Тетово има одлична позиција под Шара, која го штити - ни вели пензионерот Тодор Рафајловски.

Тетовци велат дека по затворањето на „Југохром“ за сосема малку се намалило загадувањето. Сметаат дека тој влијае на целата ситуација со само 10-15 отсто и оти потребни се релевантни податоци за сите загадувачи во градот. Ни велат дека наводно на Бадник имало двојно поголемо загадување.

Соња Казиевска

Press24 - Затворањето на Југохром не го намали загадувањето во Тетово

Секојдневно од почетокот и на оваа нова година, тетовци се гушат во канцерогена прашина. Концентрациите на пием 10 честичките и понатаму се многу високи, највисоки во споредба со другите градови.

Република - Затворањето на „Југохром“ не го намали загадувањето во Тетово

Повеќе од 10 дена не работат печките на Југохром, а тетовчани и натаму се загушуваат. Смогот секојдневно го прекрива градот – штетните честички во воздухот ги надминуваат дозволените граници.

Пулс24 - Затворањето на „Југохром“ не го намали загадувањето во Тетово

Повеќе од 10 дена не работат печките на Југохром, а тетовчани и натаму се загушуваат. Смогот секојдневно го прекрива градот – штетните честички во воздухот ги надминуваат дозволените граници.

Курир - Затворањето на „Југохром“ не го намали загадувањето во Тетово

Повеќе од 10 дена не работат печките на Југохром, а тетовчани и натаму се загушуваат. Смогот секојдневно го прекрива градот – штетните честички во воздухот ги надминуваат дозволените граници.

Сител - Затворањето на „Југохром“ не го намали загадувањето во Тетово

Секојдневно од почетокот и на оваа нова година, тетовци се гушат во канцерогена прашина. Концентрациите на пием 10 честичките и понатаму се многу високи, највисоки во споредба со другите градови.

Утрински - [Загадувањето не попушта, мерки нема](#)

ЗАГАДУВАЊЕТО НЕ ПОПУШТА, МЕРКИ НЕМА

В петок истекува рокот што граѓаните им го дадоа на институциите за посериозно да се зафатат со решавање на проблемот

Сања Наумовска

Загадувањето на воздухот не попушта. Во скопска Гази Баба денеска беа измерени енормни 850 микрограми на кубен метар воздух, што е за неверојатни 17 пати поголемо количество честички прашина од дозволените 50 микрограми на кубен метар. Гази Баба по подолго време го презема црниот примат од Тетово. Градот под Шара дишеше воздух со „само“ 300 микрограми на кубен метар ПМ-10. Во скопската општина Центар, пак, загадувањето достигна до 250, а во Битола до 200 микрограми на кубен метар. Оловен воздух имаше и во Карпош каде што мерните станици регистрирале над 200 микрограми на кубен метар, но и многу висока вредност на честичките ПМ-2,5, 200 микрограми, што е осум пати повеќе од дозволените 25 микрограми на кубен метар.

Сепак, оваа состојба не ги поттикна надлежните да преземат нови мерки за намалување на високите концентрации на ПМ-10 и ПМ-2,5 во воздухот, откако двете кои ги предложија пред новогодишните празници не дадоа никаков ефект. Владата, меѓу другото, препорача вонредни контроли во индустриските капацитети кои треба да имаат А и Б интегрирани дозволи. Инспекторатот за животна средина, пак, констатираше дека најголемите

Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

загадувачи веќе подолго време воопшто не работат, па не можат ниту да загадуваат.

Посериозен пристап кон алармантната состојба побараа и граѓанските здруженија, кои на властите им дадоа рок до крајот на неделата да почнат да ги спроведуваат нивните предлози. Во спротивно, се заканија дека ќе ги блокираат пристапите до најзагадените градови.

Невладините организации на протестот под мотото „Излези за воздух“ на 29 декември побараа да се забрани работата на индустриските капацитети со интегрирана А и Б дозвола, кога концентрацијата на честичките ПМ-10 покажува енормно високи вредности во последните 24 часа. Во такви услови бараат и градежните компании да престанат со активностите за да се намали емисијата на прашина. Екологистите предупредија дека мора да се стопира непотребното сечење на дрвјата и дека треба да се воспостават нови зелени површини, како и да се формира фонд за енергетска ефикасност во домаќинствата. Граѓаните на протестот побараа Владата да не чека 10 дена, туку мерките за загадување да ги спроведува по 24 часа загаден воздух.

МКД - [Воздухот „богат“ со отровни честички, мерките изостануваат, на повидок нови протести](#)

МКД

СНЕГОТ ГО СНЕМА, ПОВТОРНО ВРЕМЕ ЗА ЗАШТИТНИ МАСКИ

Воздухот „богат“ со отровни честички, мерките изостануваат, на повидок нови протести

За време на новогодишните празници снегот на кратко го прочисти амбиенталниот воздух, па граѓаните од урбаните подрачја за момент подзаборавија на заштитните маски. Но, сега загадувањето се врати во „нормала“. Надлежните структури се уште не гледаат потреба за похрабри чекори, мерки и рестрикции за намалување на честичките. Додека Министерството за животна средина допрва ќе утврдува кој и колку загадува, активистите здружени преку иницијативата „Излези за воздух“ не отстапуваат од рокот до 15 јануари, по што не е исклучена можноста за нови протести и блокирање градови.

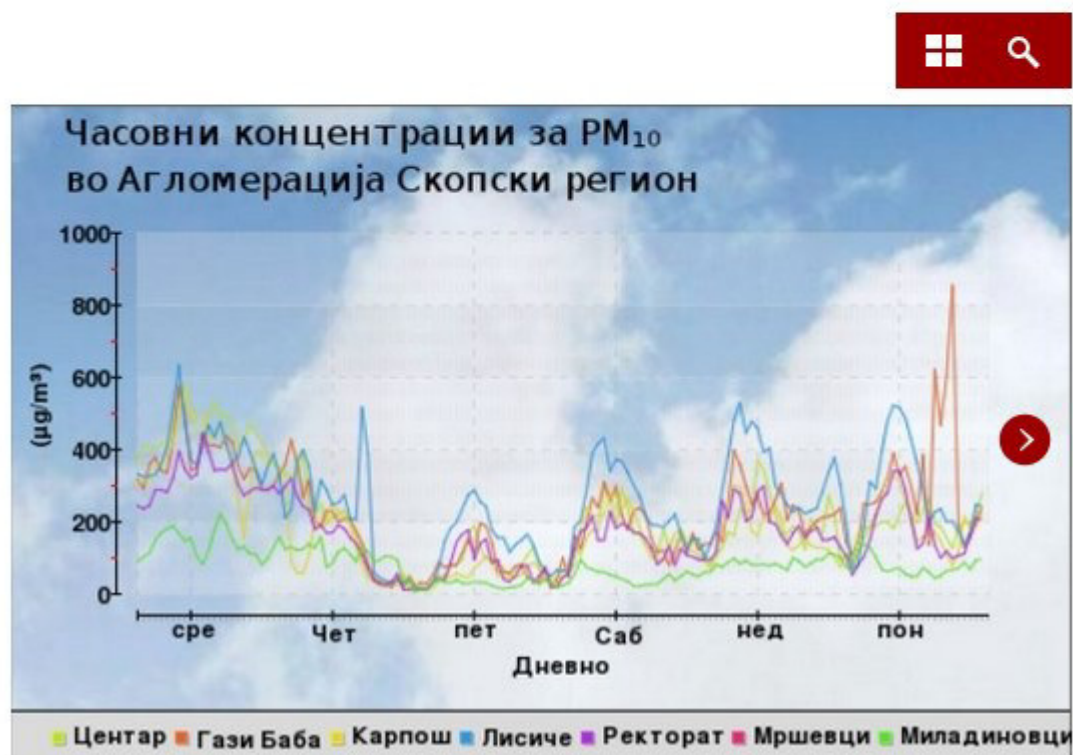

Во текот на изминатото деноноќие, особено во навечер, часовните концентрации на честичките ПМ 10 беа 5, 10, па некаде дури и 17 и 18 пати над дозволените граници! Во Скопје алармантни податоци беа евидентирани на мерните станици во Лисиче и Гази Баба, а екстремно загадување репривно е регистрирано и во Тетово и Битола.

И не загрижуваат само часовните, туку и среднодневните концентрации на ПМ 10 (легитимен просек за цело деноноќие) кои низ викендов се движеа од 150 до 300 микрограми на метар кубен низ повеќе урбани средини, а границата е 50 микрограми.

Па, еколошките организации и граѓански иницијативи кои иницираа **протест** пред Нова година се подготвени за нови радикални чекори. Моментално има четири дена пред истекот на рокот што тие им го дадоа на властите да го решат проблемот со енормното аерозагадување, но не се оптимисти дека ќе бидат применети мерките што тие им ги предложија пред и за време на протестот.

Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

„Сметаме дека нашите барања не се исполнети. Воздухот и понатаму останува високо загаден и канцероген. Будно ги следиме состојбите и однесувањето на властите и на 15 јануари ќе информираме за идните наши, порадикални дејства доколку Владата остане gluva на животното прашање кое се вика чист воздух. Не се откажуваме од одбраната на нашето уставно загарантирано право за здрава животна средина. Владата најавува дека допрва ќе анализира кој и колку загадува, што покажува дека не е во состојба ниту ги има вистинските информации за да преземе соодветни мерки. Тоа е недозволиво, неетично и незаконско однесување од надлежните, кои покажуваат дека немаат капацитет да ја заштитат животната средина, како што налага член 43 од Уставот“, велат за **Мета** од здружената иницијатива „Излези за воздух“.

Додека ги чекаат надлежните да ги преземат мерките што им ги предложија, здружените активисти и граѓани ќе бидат постојно будни и ќе работат на активности кои не се видливи во јавност, бидејќи се подготвителни.

„Се работи на координацијата меѓу Скопје, Тетово и Битола, како и на 'будењето' на жителите на другите градови. Но, пред сè, периодов будно ги следиме реакциите и акциите од институциите. Нашите еко-активности се одвиваат секојдневно со полна пара, преку информирање на граѓаните за здравствените ризици од аерозагадувањето, кое според Светската здравствена организација е канцерогено, подигнување на свесноста околу штетноста на ПМ-честичките, интервјуа и гостувања во печатени и во електронски медиуми, активности на терен од типот на делење летоци и материјали со информации за аерозагадувањето“, додаваат од „Излези за воздух“.

Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Еколошките активисти ги повикуваат надлежните институции да дејствуваат сега и овде затоа што роковите за анализи, дебати, состаноци и за меѓусекторски координации меѓу министерствата одамна се поминати.

„Потребно е итно спроведување на заштитни мерки. Сметаме дека во декември 2015 година имавме вонредна состојба или елементарна непогода со ист размер како пожар и поплава, со концентрации на ПМ10-честички од 10 до 20 пати над дозволената максимална граница од ЕУ, во времетраење од последователни 20 до 30 денови. Според нас, напорите на надлежните за справување со вонредната состојба со аерозагадувањето беа минимални и незначителни и тоа мора веднаш да се промени“, категорични се од „Излези за воздух“.

Во оваа иницијатива се приклучија и здружија над 20 невладини организации и граѓански иницијативи од Скопје, Тетово и Битола, а, меѓу другото, **предложија** да се изработи план за режим за сообраќај кој ќе се активира веднаш штом се надминат граничните вредности на загадувачки материји и доколку тоа трае подолго од 24 часа. Планот подразбира координација помеѓу надлажните општини и МВР. Со него задолжително би се намалил цената на јавниот сообраќај, би вклучил забрана за движење на возила со понизок стандард од ЕУРО 4 и возила на дизел, а во пошироките централни подрачја воопшто да не се движат патнички возила, туку сообраќајот да се одвива преку јавен превоз и велосипеди. Ова би важело во денови алармантно загадување, пракса која веќе е регистрирана во повеќе загадени градови низ светот.

Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

За секторот градежништво се бара задолжителна примена на мерките за заштита од емисии на прашина за сите објекти, спроведување на редовни инспекции и транспарентен надзор, како и привремена забрана за градежните зафати кои емитуваат прашина во градовите, во денови со зголемено загадување.

Во однос на секторот индустрија, иницијативата „Излези за воздух“ побара привремена забрана за работа на капацитетите (со А и Б) интегрирани дозволи и воведување времен прекин во деновите со зголемено загадување. Исто така, засилување на инспекцијата и континуиран надзор над индустриските капацитети. Во сите случаи се бара целосна транспарентност при извршените контроли и надзори, бидејќи досега граѓаните добиваа само број на објекти кои биле инспекторирани.

Еколошките организации веќе на неколку пати потенцираа дека без јавно посочување прст кон одреден загадувач, без позитивен притисок од јавноста, ваквите бројки не значат ама апсолутно ништо! Не даваат никаков одговор на прашањето кој, колку и зошто загадува. Нема воопшто да се стекне доверба во работата на инспекторатите ако нема конкретна објава за изворите на загадување, и кој точно е санкциониран.

Од Нова година загадувачот „Југохром“ ги запре печките. Ова беше самоиницијативна одлука под притисок на јавноста и невладините организации, но од надлежните структури се уште недостасува било каква друга мерка или рестрикција кон сообраќајот, домаќинствата, градежништвото и индустријата. Истовремено, остануваат баналните препораки: „да не се користат возилата без поголема потреба, да се користи јавен превоз, да се почитуваат законските обврски во поглед на затоплувањето со (не)соодветни материјали и да се вршат вонредни инспекции“.

Република Македонија Министерство за животна средина и просторно планирање

Единствена новост деновиве е што министерот за животна средина, Нурхан Изаири посочи дека на локации во Тетово и Скопје се поставени филтри кои ќе ги апсорбираат штетните честички во воздухот. Според Изаири, во април примероци од овие филтри ќе бидат испратени на хемиска анализа во Финска и Австрија, каде што ќе се утврдува потеклото на штетните материи кои влијаат на аерозагадувањето.

„Тие индикатори ќе бидат познати и за јавноста. Тогаш нема да има спекулации за тоа кои извори на загадување колку влијаат – дали се во прашање загревањата на домаќинствата, сообраќајот, индустријата или нешто друго. Тоа треба да биде индикатор и за натамошните мерки“, рече првиот човек на министерството за екологија.

Според досегашните најави, ова е заеднички проект со владите на Финска и Австрија, но засега нема детали за договорот. Во јавноста не се изнесени конкретни информации кога била потпишана или договорена соработката, ниту точно во кои лаборатории ќе се вршат анализите на собраните примероци.

Слични најави имаше уште на крајот од 2013 година, кога преку протести се притискаше и бараше трајно решение за загадениот воздух. Тогаш Министерствата за здравство и животна средина на неколку пати се пофалија дека се набавени мобилни апарати. Беше најавено дека овие апарати се тешки по 17 килограми, а лесни за преместување, т.е. полесно со нив ќе се идентификуваат и лоцираат конкретните загадувачи. Ресорот на Никола Тодоров преку тендер ги набави за околу 900.000 денари, но за резултатите од мерењата јавноста често добиваше одговор „ќе бидат денес-утре“, иако беа најавени и ригорозни казни затвор од четири до десет години за лицето што не се придржува кон прописите за заштита на животната средина.

Идејата беше апаратурата да ја користи и Министерство за животна средина, со испитувања во лабораториите на Институтот за јавно здравје. Но, набрзо Институтот отпадна од игра поради неможност за анализа на податоците, за потоа двете министерства да си ја префрлаа топката и да не дадат никакви информации за мерењата. А истовремено редовните „пациенти“ од цело Скопје, Тетово, Битола... добија одговор дека резултатите се испитуваат во „странска референтна лабораторија“. На една прес-конференција министерот Изаири дури рече дека резултатите отишле „кај Владата“.

Веќе пишувавме **ТЕКСТ** за оваа проблематика, а од Министерството за животна средина во изминативе недели не добивме одговори на прашањата дали, кога и каде се вршело мерење за овие мобилни апарати. Не одговорија дали имаат достапни јавни извештаи од резултатите, дали произлегле некакви санкции, ниту каде моментално се наоѓаат двата фамозни апарати кои беа помпезно најавувани, за нив беа дадени скоро 1 милион денари, а потоа „испарија“ заедно со податоците од мерењата.

Дневник - Смогот ќе се проветрува од котлината со зелени коридори на Серава и Лепенец

Дневник

ONLINE

ДОПОЛНЕТА ПРОГРАМАТА ЗА ПОМАЛО АЕРОЗАГАДУВАЊЕ

СМОГОТ ЌЕ СЕ ПРОВЕТРУВА ОД КОТЛИНАТА СО ЗЕЛЕНИ КОРИДОРИ НА СЕРАВА И ЛЕПЕНЕЦ

Јорданка Ивановска

Освен студија за проветрување на Скопската Котлина преку реката Серава, градот Скопје оваа година ќе нарача уште една - за формирање зелен коридор и по течението на реката Лепенец. Станува збор за идни проекти на градската власт за намалување на загадувањето на воздухот во метрополата. Дополнувањето на програмата за животна средина за 2016 година, во која е забележан и коридорот на Лепенец, е усвоено на последната седница на Советот на Скопје.

- Станува збор за студија за зелен коридор по течението на реката Лепенец, од клучката кај селото Орман до вливот во реката Вардар. Прифатениот износ за реализација на активноста изнесува 500.000 денари - се вели во образложението на одлуката.

Воздухот се насочува од периферијата кон центарот

Претходно, пак, за првата студија за проветрување на Скопје преку коритото на Серава, од буџетот на Скопје се издвоени 200.000 денари.

Надлежните објаснуваат дека во услови на загаден амбиентален воздух, но и поради последиците од климатските промени, како што се топлинските бранови, се принудени да создадат услови за подобро проветрување на градот.

- Еден од начините е создавање зелени коридори кои почнуваат во периферните делови на градот и го насочуваат свежиот и чист воздух кон централните делови. Изведениот коридор воедно ќе придонесе за заштита на реките - изјавија градските власти.

Надлежните објаснија што точно значи уредување зелени коридори и какво е нивното влијание врз животната средина.

Република Македонија Министерство за животна средина и просторно планирање

- Речните текови, доколку се заштитени и правилно уредени, преставуваат природни зелени појаси кои влијаат на здравата животна средина и на квалитетот на воздухот. Град Скопје, со цел да се подобри природниот амбиент, реши да изготви студии за реката Серава, а на инсистирање на Советот и за реката Лепенец. Студиите ќе покажат во која насока ќе треба да се развиваат биодиверзитетот, флората и фауната, како и можностите за уредување на партерните површини во коритата на водотеците на двете реки, а во функција на рекреативно користење од страна на граѓаните. Двете студии ќе ги дадат одговорите на прашањата, по што Град Скопје ќе преземе инвестициски активности за нивна реализација - појаснија од одделението за односи со јавност.

Зелен катастар и ботаничка градина

Освен формирање зелени коридори, со цел помало загадување, годинава се планира и изработката на зелен катастар, како и долго најавуваната изградба на ботаничка градина во рамките на Зоолошката градина.

- Ботаничката градина треба да овозможи заштита на посебните видови садници. Таа ќе има едукативна улога затоа што ја збогатува можноста за практична едукација на младите, а ќе ја збогати и содржината на Зоолошката градина и ќе ја зголеми туристичката понуда и реализација - се вели во предлог-програмата за заштита на животната средина.

Во неа е посочено дека изградбата ќе се одвива фазно за што ќе се потрошат околу 34 илјади евра, како и тоа дека фирмата што ќе ја гради е веќе одбрана со јавна набавка.

Што се однесува до зелениот катастар, тоа е документ со податоци за обемот и видот на зеленилото во целиот град, а целта е тоа да се преброи, заштити и унапреди.

- Со зелениот катастар ќе се утврдат површината, сопственоста и квалитетот на зеленилото во функција на урбанистичкото планирање, а со крајна цел да се спречи натамошната пренамена на зеленилото во градежни цели - велат одговорните.

ЌЕ СЕ МЕРИ СОСТАВОТ НА ЧАДОТ ОД АУСПУСИТЕ И ОД ОЦАЦИТЕ

Годинава, меѓу другото, градските власти ќе ги утврдуваат и изворите на загадување. Конкретно, ќе мерат кој колку загадува, поточно колкав е уделот на сообраќајот во аерозагадувањето, а колкав на греењето на дрва и друго цврсто гориво. Ќе се изработат елаборати и ќе се предложат мерки.

- Се предвидува земање примероци и испитување органски соединенија (ВТХ-бензен, толуен и ксилен), азотни оксиди, сулфурен диоксид и ситните честички ПМ10 на три крстосници во градот. Тие ќе се анализираат во лабораторија и ќе се изработи финален документ - појаснуваат од Градот.

Елаборатот ќе чини 2,7 милиона денари, а парите се обезбедени со буџетот за оваа година.

Вториот елаборат ќе биде за тоа колкаво е загадувањето на воздухот од цврстите горива што ги користат домаќинствата за затоплување, односно од дрвата и јагленот за огрев. Голем процент од домаќинствата користат индивидуално затоплување, а најчест енергент е дрвото, чие согорувањето е еден од позначајните извори на загадувањето на амбиенталниот воздух, констатираат од Градот.

- Се предвидува на четири мерни места да се земаат примероци од ПМ10-честичките и да се направи анализа на левоглюкостанот во нивниот состав. За овој елаборатот во буџетот се предвидени 950.000 денари - се вели во програмата за животна средина.

КОТЛИНА СО САМО ДВА ИЗЛЕЗА

Местоположбата на Скопје, сместено во Скопската Котлина, е природната причина за големото аерозагадување, а втората причина е влијанието на човекот. Котлината е опкружена со средно високи и високи планини од три страни, Жеден, Водно и Скопска Црна Гора.

Од Полошката Котлина е одделена со Дервенската Клисура, а од Велешката Котлина е одделена со Таорската Клисура, двете на реката Вардар.

Главниот ветер што дува е вардарецот, од североисток кон југозапад и обратно, по долината на Вардар. Влијание на насоката на ветерот има и коритото на реката Лепенец кон север, кое дозволува продор на северен и северозападен ветер. Другите ветрови имаат мала честота и јачина и се со помало значење за природното проветрување на градот.

Утрински - [Тетовци и натаму жедни за вода](#)

ТЕТОВЦИ И НАТАМУ ЖЕДНИ ЗА ВОДА

Веќе 15 години трае реализацијата на проектот со кој треба да биде подобро водоснабдувањето на Тетово со вода од Лешница

Гојко Ефтоски

Тетово - Ако се пресмета должината на трасата со годините во кои се решава еден значаен проект за потребите на Тетово – зафатот на вода од Лешница за постојниот водовод, се добива податок дека годишно се пробивале по половина километар по Шара. Има уште еден рекорд: во изминатите 15 години, откако е почната реализацијата на проектот, на тетовци повеќе пати им се ветуваа рокови за извршување на работите – од првото со „ключ на рака“ и однапред платен износ за целиот проект, до последното – неодамнешно, кога сегашниот министер за животна средина и просторно планирање Нурхан Изаири заедно со градоначалничката на Тетово, Теута Арифи, ветија дека сите работи на цевководот ќе завршат заклучно со ноември 2015 година нагласувајќи: „до крајот на годината ќе ги имаме тие води што се предвидени со овој проект и ќе бидат во мрежата на градот Тетово, ако дозволат временските услови“. Сега и официјално овој термин се поместува за 2016 година.

Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

„Од следната година (2016) на тетовските граѓани нема да им биде луксуз водата за пиење, бидејќи проектот за водоводот е во завршна фаза, останаа уште 1,2 од вкупно седум километри“, рече градоначалничката Теута Арифи на новогодишното обраќање во Советот на Општина Тетово.

Точно е дека жителите на Тетово веќе две децении го чувствуваат недостигот од вода, иако градот е во подножјето на „најводната“ планина во Македонија – Шара. Кој знае колку пати се воведени рестрикции и по колку часа дневно траеле. Таа евиденција сигурно ја нема никаде, но затоа, имало периоди кога сите населби во горниот дел на градот и повисоките катови во станбените згради имале вода само час-два во текот на деноноќието.

Со овој зафат е предвидено од месноста Лешница на Шар Планина, од реката Пена да се зафатат 200 литри вода во секунда, што се сметаше за задоволување на сегашните и за потребите барем во наредните десетина години. На овие предвидувања недостасуваа две работи: филтер-станција и застарената водоводна мрежа. За филтер- станицата сега е предвидено да се вложат еден милион евра, кредит од Европската банка за обнова и развој.

Градежниот инженер Борче Бојовски смета дека прашањето за водата за пиење нема да биде затворено доколку не се изврши реконструкција на градската водоводна мрежа, стара еден век. Новите количини вода ќе ја преоптоварат мрежата што може да услови појава на дефекти, а со тоа и прекини во водоснабдувањето. Бојовски смета дека е можно да се јават таканаречени „тесни грла“, поради постојни помали профили цевки, што ќе предизвика водата да не може слободно да се дистрибуира до корисниците. Сабедин Абедини од ЈКП „Тетово“, пак, вели дека нема средства за целосна реконструкција, но, оти со кредит од еден милион евра биле поставени редуктори и воздушни вентили кои го регулираат притисокот на водата. Токму поради тоа, смета Абедини, сега има сериозно намалување на дефектите.

За зафатот што е во тек се вложуваат 5,5 милиони евра, од кои повеќе од 80 отсто ги обезбеди Владата, а останатите пари се од општински извори. Од средината на минатата година тетовци добиваат сметки за користење вода повисоки за околу 60 отсто во споредба со претходните, бидејќи „цените биле прениски“. Граѓаните на Тетово и сега се сомневаат во новите рокови. Дотогаш ќе мора да се снаоѓаат како што знаат и умеат, а најчесто со полнење канти и создавање резерви од вода кога таа пристигнува.

Karas4training - [Како до живеење во чиста урбана средина](#)

КАКО ДО ЖИВЕЕЊЕ ВО ЧИСТА УРБАНА СРЕДИНА

G+1 0 [Twe](#) [f](#) Share

Почнувајќи од 18ти Јануари (понеделник), сите заинтересирани за живеење во чиста урбана средина имаат бесплатна можност да се фатат на пет-неделно оро со науката за трансформирање на градовите во еколошки чисти животни средини.

Коловоцата на орото е Лунд универзитетот од Шведска со 4 инструктори кои во петнеделното разигрување со најсвежите зелени информации ќе ве научат за мулти димензионални и радикални промени со кои урбаниот развој се насочува кон амбициозна еко одржливост што е по теркот на климатските цели и чистотата.

Курсот се вика „Зазеленување на економијата - Одржливи Градови“, тема што е полн погодок за лечење од досегашните урбани лудории што доведуваат до еколошка и општо-здравствена катастрофа.

**Пресекот на информации содржани во Дневната хемеротека се прави до 12 часот. Информациите објавени во медиумите после тој термин ќе бидат содржани во наредната хемеротека.*

Почнувајќи од 18ти (следниот понеделник), ќе бидат поврзани клучните трендови во урбанизацијата, декарбонизацијата и одржливоста за поимот град. Ќе се прегледаат визиите, експериментите и иновациите во многу урбани места. Ќе се разгледаат праткики (што се случува во градовите во сегашноста) и можностите (кои се можностите за градовите кои се движат кон иднината).

Сите кои ќе се вклучат во следење на наставата ќе добијат знаење за клучни примери и активности за промовирање на одржливите градови од Скандинавија, од Европа и од целиот свет. Ќе имате можност да проследите тековни истражувачки проекти како и кратки филмови и репортажи од:

- WWF
- The economist intelligence unit
- ICLEI - Local governments for sustainability
- UN-Habitat
- C40 Climate Leadership Group
- Arup
- Sustania
- The Rockefeller Foundation

Освен познавање на англиски, не е потребно некое дополнително знаење само желба за нови, здрави информации. Сè на сè, ова е одлична можност за секој загрижен за состојбата и иднината на својот град да се здобие со најсвежите информации од целиот свет во создавање на здрави квалитетни средини за живеење.

А потоа, ти ќе бидеш лицето со сијаличката иновативност, кое може да ги поврзе точките: сегашна состојба > здрава и одржлива состојба.